

Folketingets Kommunaludvalg
Christiansborg

Finansministeren

14. maj 2012

Svar på Kommunaludvalgets spørgsmål nr. 1 af 24. april 2012 (L159).

Spørgsmål:

Ministeren bedes kommentere henvendelse af 24/4-12 fra IT-Politisk Forening, jf. L 159 - bilag 3.

Svar:

Digital forvaltning forudsætter, at borgerne kan identificere sig sikkert i forbindelse med anvendelsen af digitale selvbetjeningsløsninger. Det blev tilbage i 2002 besluttet at etablere en offentlig standard for digital signatur med et højt sikkerhedsniveau til anvendelse i den offentlige sektor. OCES-standarden – Offentlige Certifikater til Elektronisk Service er udarbejdet af det tidligere IT- og Telestyrelsen, nu Digitaliseringsstyrelsen, og fremgår af en såkaldt OCES-certifikatpolitik. OCES-standarden er siden blevet udpeget til at være en af de syv standarder, der blev gjort obligatoriske som led i opfølgningen på folketingsbeslutning B103.

Forudsætningen for at kunne udstede digitale signaturer efter OCES-standarden er, at udsteder (Nets DanID A/S) har indgået aftale med Digitaliseringsstyrelsen blandt andet om at overholde OCES-certifikatpolitikken og underlægge sig Digitaliseringsstyrelsens tilsyn. Der er endvidere i regi af eDag3 indgået aftale mellem kommuner, regioner og staten om, at alle borgerrettede løsninger med national udbredelse og behov for sikker identifikation skal bruge NemID (OCES). For at understøtte digitaliseringen af forvaltningen blev det ligeledes besluttet, at den digitale signatur skal tilbydes gratis til alle borgere.

Den til enhver tid gældende standard for offentlig digital signatur er den identifikationsløsning, som den offentlige sektor har valgt at basere sig på. DanID varetager en offentlig opgave, der har været udbudt og driver således infrastrukturen og udsteder den offentlige digitale signatur på vegne af den offentlige sektor.

I det omfang obligatoriske digitale selvbetjeningsløsninger kræver, at borgeren identificerer sig selv, skal borgere, som kan anvende disse løsninger, have NemID. Der er i lovgivningen forskellige eksempler på løsninger, der kræver digital signatur for at kunne logge in, og hvor kravet herom enten fremgår af lovbestemmelser eller i de generelle lovbemærkninger. Eksempelvis forudsætter digital tinglysning, at borgeren har NemID. Yderligere eksempler på, at det forudsættes, at borgeren har NemID, er SU-loven samt Kildeskatteloven.

Det er ikke hensigten i denne lov at fastlåse, hvordan selvbetjeningsløsningerne i fremtiden bedst indrettes, eller hvordan man bedst foretager en sikker identifikation af borgeren. Der stilles derfor ikke i loven direkte krav om anvendelse af NemID. I bemærkningerne henvises til den til enhver tid gældende standard for offentlig digital signatur, som er den identifikationsløsning den offentlige sektor har valgt at basere sig på.

I forbindelse med bestilling af NemID skal borgeren acceptere at overholde Regler for NemID. Regler for NemID er udarbejdet på baggrund af krav i OCES-certifikatpolitikken (OCES-standard) til, hvordan NemID skal håndteres og anvendes for at bevare det høje sikkerhedsniveau. Som eksempel kan nævnes, at den personlige adgangskode skal beskyttes og ikke må videregives, og at brugeren skal anvende NemID fra en pc med opdaterede programmer. Der er således ikke tale om en vidtgående aftale, men udelukkende om en accept af, at brugeren har sat sig ind i og vil overholde Regler for NemID.

Udgangspunktet for lovforslag (L 159) er, at de borgere, der kan, skal anvende de selvbetjeningsløsninger, som kommunerne stiller til rådighed. I de selvbetjeningsløsninger, hvor der er behov for sikker identifikation og adgang, vil myndighederne kunne forlange, at borgerne anvender NemID. Der vil kunne tages særlige hensyn til borgere, som ikke kan få NemID. Tilsvarende vil borgere, der har svært ved at bruge de digitale selvbetjeningsløsninger, herunder også eksempelvis personer med handicap, kunne få hjælp og støtte. Lovforslaget ændrer ikke på, at den offentlige myndighed, som tilfældet er i dag, skal hjælpe og vejlede borgeren til at ansøge på den rigtige måde og til den rette myndighed.

Det forudsættes, at de relevante myndigheder sikrer, at de digitale selvbetjeningsløsninger er brugervenlige og tilgængelige. Lovforslaget ændrer ikke på, at de offentlige myndigheder skal sikre, at de selvbetjeningsløsninger, de stiller til rådighed, lever op til fællesoffentlige standarder for it-løsninger, hvor disse er fastsat, herunder de fællesoffentlige tilgængelighedsstandarder, som eksempelvis WCAG.

De borgere, der ikke har en computer eller af den ene eller anden årsag ikke kan bruge de digitale selvbetjeningsløsninger fra deres computer, vil have mulighed for at benytte eller få hjælp til at benytte computere på borgerservicecentre og biblioteker.

Borgerens mulighed for at klage følger, som det fremgår af lovbemærkningerne, samme fremgangsmåde på det kommunale område, som tilfældet er i dag. Borgere, der ikke kan ansøge digitalt fra deres computer, kan i første omgang rette deres klagehenvendelse til kommunen blandt andet for at få afklaret om, der foreligger særlige forhold der gør, at borgeren kan ansøge på anden vis.

Borgere, der har meget svært ved eller ikke kan anvende de digitale løsninger, vil kunne ansøge på en anden måde end ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning. Der kan eksempelvis være tale om borgere med handicap, visse bor-

gere med svære sindslidelser, borgere med sprogvanskeligheder mv. Borgeren vil eksempelvis kunne henvises til at ansøge pr. telefon, ved personligt fremmøde i borgerservicecentret eller skriftligt. Den bedste måde, hvorpå det sikres, at flest mulige bliver digitale samtidig med, at der tages individuelle hensyn, er efter min overbevisning, at den offentlige myndighed foretager en konkret vurdering fra sag til sag af, hvorvidt der foreligger særlige forhold, der gør, at en borger ikke kan ansøge digitalt.

For at få flest mulige borgere med på digitaliseringen er det min klare overbevisning, at dette gøres bedst ved, at udgangspunktet er, at den digitale selvbetjening er obligatorisk. Jeg ser ikke noget problem i, at en borger – sikkert særligt de første gange - skal guides ved anvendelse af de digitale løsninger.

For så vidt angår bemærkningen om sikkerheden i systemet, vil jeg her fremhæve, at Datatilsynet i flere udtalelser om digital selvbetjening har vurderet, at NemID-løsningen har et højt sikkerhedsniveau baseret på to-faktor autentifikation, og at der på baggrund heraf kan udveksles personfølsomme data med offentlige myndigheder.

Jeg har derfor fuld tillid til, at NemID tilbyder det høje sikkerhedsniveau, som skal være udgangspunkt for identifikation af borgere i forbindelse med digitale selvbetjeningsløsninger.

Appendikset i IT-politisk Forenings henvendelse er besvaret med en udtalelse indhentet fra Digitaliseringsstyrelsen. Udtalelsen vedlægges som bilag til nærværende svar.

Med venlig hilsen

Bjarne Corydon